

PARLAMENTUL ROMÂNIEI
SENAT
LEGE

privind sprijinul acordat românilor de pretutindeni

În conformitate cu prevederile art. 7 din Constituția României, republicată,
Ținând seama de prevederile Convenției-cadru privind protecția minorităților naționale, adoptată de Consiliul Europei la Strasbourg, la 1 februarie 1995, ratificată de România prin Legea nr. 33/1995,

Luând în considerare orientările formulate de Comisia Europeană pentru Democrație prin Drept (Comisia de la Veneția) în Raportul privind tratamentul preferențial acordat de statul înrudit minorităților naționale (Veneția, 19 octombrie 2001),

Având în vedere Declarația *Suveranitate, Responsabilitate și Minorități Naționale* a Înalțului Comisar pentru Minorități Naționale al Organizației pentru Securitate și Cooperare în Europa (Haga, 26 octombrie 2001),

Senatul adoptă prezentul proiect de lege

Art.1.- Prezenta lege reglementează:

a) drepturile persoanelor de etnie română, precum și a celor care aparțin filonului cultural românesc, din afara granițelor României, denumite în continuare *români de pretutindeni*, având ca scop menținerea, promovarea și afirmarea identității lor culturale, etnice, lingvistice și religioase;

b) atribuțiile autorităților competente din România.

Art.2.- Prevederile prezentei legi se aplică în conformitate cu principiile suveranității teritoriale, bunei vecinătăți, reciprocității, *pacta sunt servanda*, cu principiile respectării drepturilor și libertăților fundamentale ale omului și nediscriminării.

Art.3.- (1) Prevederile prezentei legi se aplică pe baza încheierii de acorduri și programe cu statele în care există persoane prevăzute la art.1 lit.a) sau de protocoale ale comisiilor mixte bilaterale, respectiv pe bază de reciprocitate și în conformitate cu prevederile Convenției-cadru privind protecția minorităților naționale, ale Raportului privind tratamentul preferențial acordat minorităților naționale, de către statul înrudit, adoptat la 19 octombrie 2001, și cu recomandările Înalțului Comisar pentru Minorități Naționale al Organizației pentru Securitate și Cooperare în Europa, pentru a asigura protecția identității culturale, etnice, lingvistice și religioase a acestora.

(2) Guvernul României analizează periodic situația aplicării prevederilor cuprinse în acordurile și programele în vigoare încheiate cu statele menționate la alin.(1) și a standardelor și documentelor internaționale și europene în domeniul protecției persoanelor aparținând minorităților naționale, la care statele respective sunt parte.

Art.4.- (1) Românii de pretutindeni au următoarele drepturi:

a) de a beneficia de acces gratuit în România în instituțiile publice de cultură, monumente istorice, situri de patrimoniu;

b) de a studia în România la toate nivelurile și formele de învățământ;

c) de a solicita și obține, prin concurs, burse de studiu în România, la orice nivel și formă de învățământ, în vederea aprofundării cunoștințelor de limbă română și pentru afirmarea identității culturale și științifice române, în condiții similare cetățenilor români;

d) de a participa la stagii de perfecționare în România și de a beneficia de facilitățile aferente pentru cadrele didactice;

e) de a solicita și obține sprijinul financiar sau material al statului român pentru a beneficia de manuale, cărți de specialitate, beletristică, publicații și alte materiale editate sau pe suport electronic în limba română;

f) de a solicita și obține sprijinul financiar sau material al statului român pentru construcția sau renovarea lăcașelor de cult în statul de cetățenie/reședință;

g) de a solicita și obține sprijinul financiar sau material al statului român pentru construcția sau renovarea de instituții educaționale cu predare în limba română în statul de cetățenie/reședință;

h) de a solicita și obține sprijinul financiar sau material al statului român pentru susținerea manifestărilor culturale, artistice și religioase ale românilor de pretutindeni, a învățământului în limba română, precum și pentru funcționarea organizațiilor culturale ale românilor de pretutindeni și pentru alte activități legate de obiceiurile și tradițiile acestora;

i) de a participa la Congresul Românilor de Pretutindeni, organizat în conformitate cu prevederile art.7;

j) de a obține vize gratuite pentru participarea la activități având ca scop menținerea și afirmarea identității culturale, etnice, lingvistice și religioase, organizate în România;

k) de a solicita și obține sprijin pentru editarea de publicații și realizarea de producții audiovizuale în limba română, precum și pentru crearea de mass-media proprii;

l) de a primi distincții ale statului român pentru promovarea valorilor culturale, spirituale și științifice românești;

m) alte drepturi prevăzute în acorduri internaționale și programe de colaborare.

(2) De drepturile prevăzute la alin.(1) lit.a)-d) poate beneficia, la cerere, fără discriminare, orice persoană care studiază/predă în limba română în străinătate, indiferent de originea etnică.

(3) Asistența prevăzută la alin.(1) lit.e)-h) și k) va fi acordată cu respectarea strictă a principiului nediscriminării și a reglementărilor interne din statul de cetățenie/reședință, care sunt în conformitate cu standardele europene și internaționale.

(4) Exercițarea drepturilor prevăzute la alin.(1) lit.a), i) și j) se realizează numai pe baza prezentării adevărului prevăzute la art.5 alin.(4), însoțite de un document de identitate valabil, emis de autoritățile statului de cetățenie.

Art.5.- (1) Românii de pretutindeni beneficiază de drepturile prevăzute în prezenta lege, pe baza îndeplinirii următoarelor condiții:

a) declară, pe baza voinței liber exprimate, în condițiile prevăzute de Convenția-cadru privind protecția minorităților naționale, că își asumă identitatea culturală română, indiferent de denumirea folosită în statul de cetățenie/reședință pentru desemnarea minorității respective;

b) posedă cunoștințe de limbă română corespunzătoare;

c) deține calitatea de membru al unei organizații reprezentative a românilor de pretutindeni, dacă există.

(2) Declarația prevăzută la alin.(1) lit.a), respectiv testarea cunoștințelor prevăzute la alin.(1) lit.b) și, dacă este cazul, dovedirea calității prevăzute la alin.(1) lit.c) se realizează la sediul misiunii diplomatice sau oficiului consular al României din statul de cetățenie/reședință, cu sprijinul Departamentului pentru Români de Pretutindeni.

(3) Misiunile diplomatice și oficiile consulare transmit Departamentului pentru Români de Pretutindeni informații cu privire la îndeplinirea condițiilor prevăzute la alin.(1).

(4) Departamentul pentru Români de Pretutindeni, pe baza constatării îndeplinirii condițiilor prevăzute la alin.(1), eliberează solicitantului o adeverință care atestă că acesta beneficiază de drepturile prevăzute de prezenta lege.

(5) Datele cu privire la românii de pretutindeni vor fi păstrate de către Departamentul pentru Români de Pretutindeni, cu respectarea legislației în vigoare în materia protecției datelor personale.

(6) Cheltuielile de emitere și cele de transmitere către solicitant, prin poștă, se suportă din bugetul Departamentului pentru Români de Pretutindeni.

Art.6.- (1) Autoritatea competentă din România pentru aplicarea, respectiv coordonarea aplicării prevederilor prezentei legi, este Departamentul pentru Români de Pretutindeni.

(2) Alte instituții din România cu competențe în domeniu, potrivit legislației în vigoare, vor acorda întregul sprijin Departamentului pentru Români de Pretutindeni, pe bază de parteneriat instituțional.

(3) Pentru aplicarea prevederilor prezentei legi, Departamentul pentru Români de Pretutindeni se organizează ca instituție publică, cu personalitate juridică, în subordinea Guvernului și coordonarea primului-ministru.

(4) Departamentul pentru Români de Pretutindeni este condus de un președinte, care are rang de secretar de stat.

(5) Fondurile pentru funcționarea Departamentului pentru Români de Pretutindeni și realizarea proiectelor destinate românilor de pretutindeni se alocă prin bugetul Cancelariei primului-ministru.

(6) Finanțările nerambursabile pentru programele, proiectele sau acțiunile privind sprijinirea activității românilor de pretutindeni și a organizațiilor reprezentative ale acestora se acordă în conformitate cu prevederile Legii nr.321/2006 privind regimul acordării finanțărilor nerambursabile pentru programele, proiectele sau acțiunile privind sprijinirea activității românilor de pretutindeni și a organizațiilor reprezentative ale acestora, precum și a modului de repartizare și de utilizare a sumei prevăzute în bugetul Ministerului Afacerilor Externe pentru această activitate.

(7) În termen de 30 de zile de la intrarea în vigoare a prezentei legi, Departamentul pentru Români de Pretutindeni va încheia protocoale de colaborare, pentru aplicarea prezentei legi, cu comisiile permanente de profil din Camera Deputaților și Senat, cu Ministerul Educației, Cercetării și Tineretului, cu Ministerul Afacerilor Externe, cu Ministerul Culturii și Cultelor, precum și cu alte instituții cu competență în domeniu.

Art.7.- (1) În scopul întăririi legăturilor cu românii de pretutindeni, anual se organizează sub egida Parlamentului României, în țară sau în străinătate, Congresul Românilor de Pretutindeni, cu consimțământul autorităților statului respectiv, în cazul în care se decide organizarea în străinătate.

(2) Convocarea Congresului Românilor de Pretutindeni se realizează de birourile permanente reunite ale Camerei Deputaților și Senatului, în colaborare cu Departamentul pentru Români de Pretutindeni, iar cheltuielile privind organizarea și desfășurarea Congresului Românilor de Pretutindeni sunt prevăzute în bugetul Camerei Deputaților, în mod distinct.

(3) Cu prilejul primei sale reuniuni, Congresul Românilor de Pretutindeni își va desemna organele de conducere și va elabora regulamentul de funcționare.

Art.8.- (1) Congresul Românilor de Pretutindeni alege Consiliul Românilor de Pretutindeni, cu caracter permanent.

(2) Guvernul României va asigura Consiliului Românilor de Pretutindeni un spațiu corespunzător, precum și finanțarea cheltuielilor necesare funcționării acestuia, prin bugetul Cancelariei primului-ministru.

(3) Modul de organizare și funcționare a Consiliului Românilor de Pretutindeni se stabilește de către Congresul Românilor de Pretutindeni, cu avizul conform al birourilor permanente reunite ale Camerei Deputaților și Senatului.

(4) Consiliul Românilor de Pretutindeni furnizează informații, analize și propuneri Parlamentului României, Departamentului pentru Români de Pretutindeni, precum și celorlalte instituții guvernamentale competente, cu care colaborează pentru promovarea de inițiative legislative referitoare la românii de pretutindeni, respectiv la realizarea și aplicarea programelor destinate comunităților românești.

Art.9.- Se instituie Ziua românilor de pretutindeni, care se va sărbători în fiecare an la data de 30 noiembrie, ziua Sf.Andrei, Apostolul românilor.

Art.10.- (1) Se înființează Muzeul românilor de pretutindeni.

(2) Sediul muzeului va fi în municipiul București.

(3) Organizarea și funcționarea acestuia, inclusiv alocarea unui sediu corespunzător, vor fi stabilite prin hotărâre a Guvernului.

Art.11.- (1) Sprijinul financiar și logistic necesar pentru realizarea proiectelor legate de exercitarea drepturilor prevăzute la art. 4 se acordă prin instituțiile de specialitate, care pot apela și la fundații de utilitate publică.

(2) Finanțarea proiectelor destinate românilor de pretutindeni se poate asigura prin efectuarea de plăți în avans, conform legislației în vigoare, fără scrisoare de garanție bancară.

Art.12.- (1) Centrul *Eudoxiu Hurmuzachi* pentru românii de pretutindeni, denumit în continuare *Centrul*, instituție publică cu personalitate juridică, în subordinea Cancelariei primului-ministru, sprijină exercitarea drepturilor prevăzute la art.4 alin.(1) lit.b) și d).

(2) Structura organizatorică, statul de funcții, regulamentul de organizare și funcționare a Centrului se aprobă prin ordin al șefului Cancelariei primului-ministru, cu avizul Departamentului pentru Români de Pretutindeni.

(3) Salarizarea personalului Centrului se face potrivit prevederilor legale în vigoare aplicabile personalului din sectorul bugetar.

(4) Directorul general al Centrului este un membru al Academiei Române sau o altă personalitate culturală ori științifică, numit prin ordin al șefului Cancelariei primului-ministru.

(5) Centrul derulează programe de pregătire pentru însușirea terminologiei de specialitate a instituțiilor de învățământ, ale căror cursuri le vor urma persoanele care exercită drepturile prevăzute la art.4 alin.(1) lit.b), c) și d), și pentru promovarea valorilor culturale românești.

(6) Studenții și cursanții Centrului pot fi bursieri ai statului român, beneficiază de cazare gratuită în spațiile Centrului și pot beneficia de cazare gratuită în căminele studențești, pe perioada anului pregătitor.

(7) Cheltuielile curente și de capital ale Centrului se finanțează din venituri proprii și din subvenții acordate de la bugetul de stat, prin bugetul Cancelariei primului-ministru.

(8) Veniturile proprii provin din:

- a) activități de cercetare științifică;
- b) asistență de specialitate și consultanță;
- c) sprijin financiar acordat de organismele internaționale;
- d) donații, sponsorizări, precum și alte resurse legal constituite.

(9) Persoanele care exercită drepturile prevăzute la art.4 alin.(1) lit.b), c) și d) beneficiază de cazare gratuită în cămine studențești pe perioada efectuării studiilor în România, sub condiția dovedirii resurselor insuficiente, în condițiile legale prevăzute pentru cetățenii români.

(10) Autoritățile administrației publice locale din unitățile administrativ-teritoriale în care se realizează activitățile organizate sau coordonate de către Centru vor acorda asistența necesară pentru a asigura, în condițiile convenite, spațiile și echipamentele corespunzătoare pe durata activităților respective.

(11) În scopul desfășurării activității Centrului, clădirea situată în comuna Crevedia, județul Dâmbovița, proprietate publică a statului, aflată în administrarea Cancelariei primului-ministru, se transmite în folosința gratuită a Centrului, împreună cu terenul și bunurile mobile și imobile aferente.

Art.13.- (1) Prezenta lege nu aduce atingere competențelor Ministerului Educației, Cercetării și Tineretului, Ministerului Afacerilor Externe sau ale altor instituții românești de profil, în ceea ce privește acordarea de burse pentru cetățeni ai altor state, de origine etnică română, cetățeni români cu domiciliul în străinătate și cetățeni străini.

(2) Acordarea burselor pentru românii de pretutindeni se realizează cu avizul conform al Departamentului pentru Românii de Pretutindeni sau cu cel al Ministerului Afacerilor Externe, după caz.

(3) Ministerul Educației, Cercetării și Tineretului, Departamentul pentru Românii de Pretutindeni și Ministerul Afacerilor Externe organizează preselecția pentru românii de pretutindeni care doresc să beneficieze de burse oferite de statul român.

(4) Fondurile pentru asigurarea burselor, cheltuielile de școlarizare și subvențiile pentru cazarea în cămine studentești pentru românii de pretutindeni se prevăd în bugetul Ministerului Educației, Cercetării și Tineretului.

Art.14.-(1) La data intrării în vigoare a prezentei legi, Legea nr.150/1998 privind sprijinul acordat comunităților românești de pretutindeni, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.265 din 16 iulie 1998, precum și orice alte dispoziții contrare prevederilor prezentei legi se abrogă.

(2) În cuprinsul Legii nr.321/2006 privind regimul acordării finanțărilor nerambursabile pentru programele, proiectele sau acțiunile privind sprijinirea activității românilor de pretutindeni și a organizațiilor reprezentative ale acestora, precum și a modului de repartizare și de utilizare a sumei prevăzute în bugetul Ministerului Afacerilor Externe pentru această activitate, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.626 din 20 iulie 2006, referirile la Ministerul Afacerilor Externe și la ministrul afacerilor externe se înlocuiesc cu referiri la Cancelaria primului-ministru și, respectiv, la șeful Cancelariei primului-ministru.

(3) Bugetul alocat pe anul 2007 pentru *Sprijinirea activității românilor de pretutindeni și a organizațiilor reprezentative ale acestora* se transferă de la Ministerul Afacerilor Externe la Cancelaria primului-ministru.

Acest proiect de lege a fost adoptat de Senat în ședința din 13 iunie 2007, cu respectarea prevederilor articolului 76 alineatul (2) din Constituția României, republicată.

p. PREȘEDINȚELE SENATULUI

Doru Ioan Tărăcilă